

Кобзар

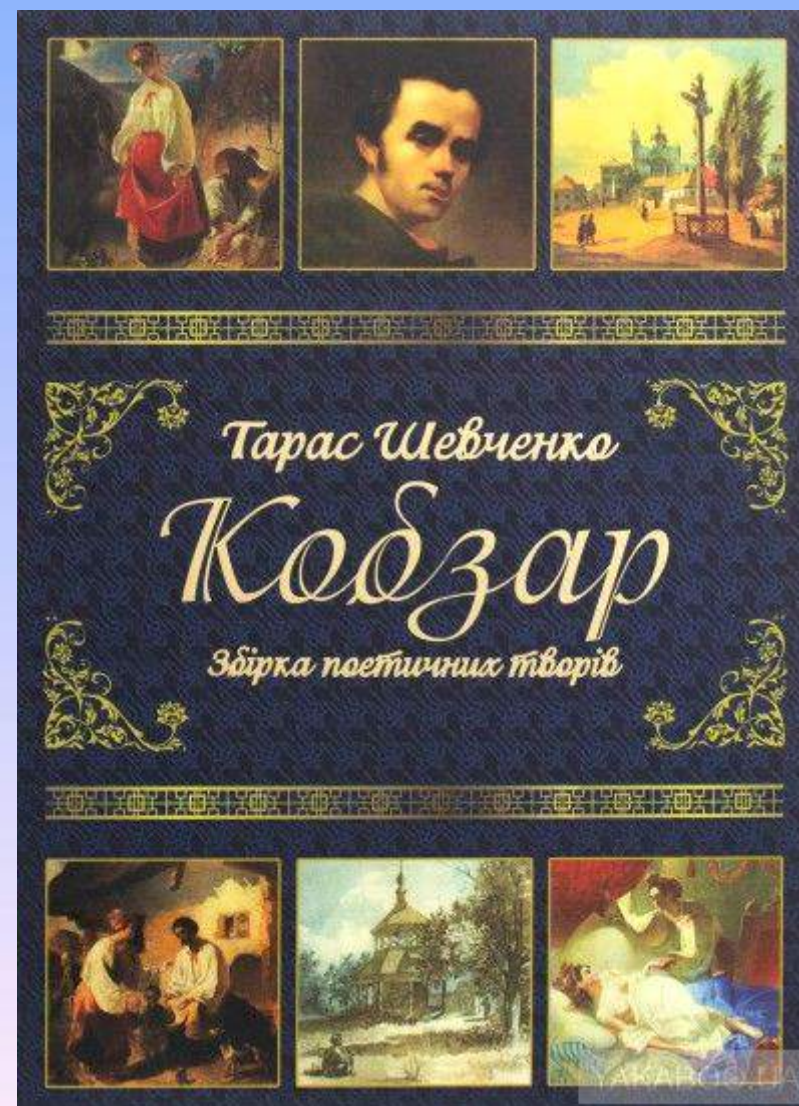
Збірка поетичних творів

Тарас Григорович
Шевченко
(1814-1861)

Повна збірка творів. – Київ: ТОВ «Видавництво Глорія», 2015. – 400 с. : іл.

Видання присвячене 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка, відомого всьому світу українського поета. Збірка містить поетичні твори 1837-1861 рр. – вірші, поеми, балади, пройняті гострими соціальними мотивами та ліричні поезії.

Вступне слово

Тарас Шевченко і сьогодні

Історія мого життя становить частину

Історії моєї батьківщини

Тарас Шевченко

Серед тих визначних діячів, чії серця, помисли, талант спрямовані на служіння народові, чия душа сповнена високої любові до батьківщини, Шевченко по праву займає почесне місце, бо з таким вогнем у душі захищав свободу і незалежність вітчизни, честь і гідність народу.

Полум'яний патріот своєї батьківщини, Шевченко вів боротьбу проти царизму і кріпосництва, був безстрашним, невтомним співцем волі, служив народові, віддав йому свою геніальну творчість, жар свого серця.

Вивчивши добре історію України, Шевченко приходить до висновку, що тільки «у своїй хаті – своя правда і сила, і воля». Він закликає всіх українців вивчати добре історію свого народу.

Про велич Тараса Шевченка в історії України писав Іван Франко :

«Він був сином мужика – і став володарем у царстві духа.

Він був кріпаком – і став велетнем у царстві людської культури.

Він був самоуком – і вказав нові світлі шляхи професорам і книжним ученим.

Десять літ він томився під вагою російської солдатської муштри, а для волі Росії зробив більше, як десять побідних армій».

Своєю творчістю Т. Г. Шевченко відкрив нову епоху в українській літературі, створив чудові зразки поезії, які могутньо зазвучали над світом як гнівне звинувачення царизмові, як пристрасний заклик до активної боротьби за кращу долю. Натхненні поетичні твори Тараса Шевченка – неоціненний скарб світової літератури – стали надбанням широких народних мас.

Зміст

Вступне слово. Тарас Шевченко і сьогодні.....	3
Творчий шлях Т. Шевченка. Письменник і художник.....	4
1837 рік	
Причина.....	22
1838 рік	
Думка («Тече вода в синє море...»)	26
Думка («Вітре буйний, вітре буйний!»)	26
Думка («Тяжко-важко в світі жити...»)	28
Думка («Нащо мені чорні брови...»)	28
Тарасова ніч.....	29
На вічну пам'ять Котляревському.....	32
1838-1839 рік	
Катерина.....	34
1839 рік	
Перебендя.....	46
Тополя.....	47
До Основ'яненка.....	50
Іван Підкова.....	52
1840 рік	
«Думи мої, думи мої...».....	54
Н.Маркевичу.....	56
1839-1841 роки	
Гайдамаки.....	56
1841 рік	
«Вітер з гасм розмовляє...».....	95
Мар'яна-черниця.....	95
Утоплена.....	102
1842 рік	
Слепая. <i>Поема</i>	105
Гамалія.....	121
1843 рік	
Тризна.....	124
Розрита могила.....	131

Т. Шевченко «Кобзар»

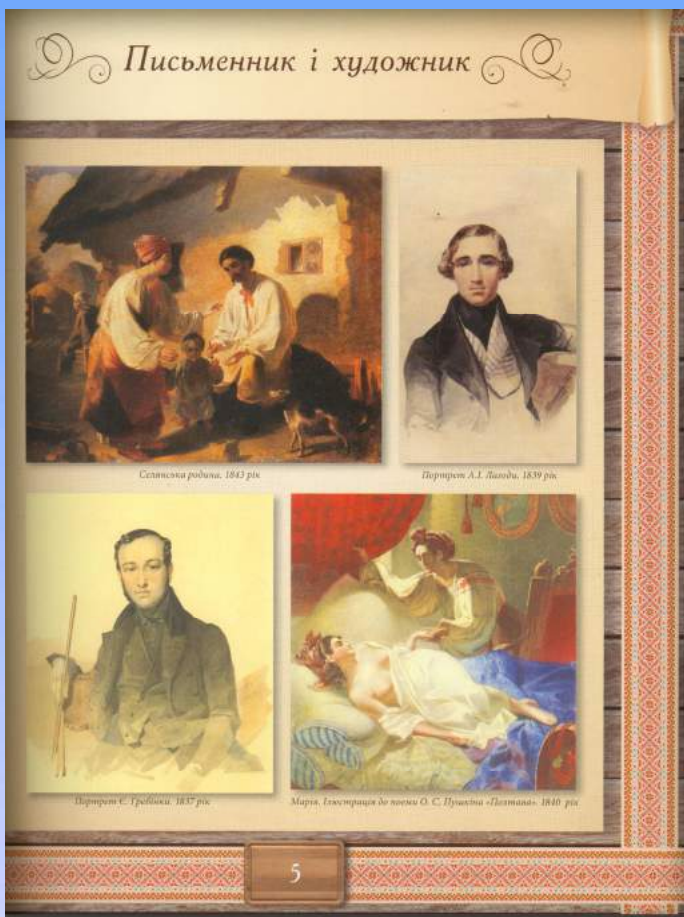
1844 рік	
«Чигрине, Чигрине...».....	132
Сова.....	134
Дівичі ночі.....	138
Сон. <i>Комедія</i>	139
«У неділю не гуляла...».....	147
«Чого мені тяжко, чого мені нудно...».....	149
«Заворожи мені, волхве...».....	149
Гоголю.....	149
1845 рік	
«Не завидуй багатому...».....	150
«Не женися на багатій...».....	151
Єретик.....	151
Сліпий. <i>Поема</i>	157
Великий льох. <i>Містерія</i>	168
Наймичка.....	178
Кавказ.....	186
І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм в Україні і не в Україні моє дружнєє посланіє.....	189
Холодний яр.....	193
Псалми Давидові.....	195
Маленькій Мар'янці.....	199
«Минають дні, минають ночі...».....	200
Три літа.....	200
Заповіт.....	202
1845-1846 роки	
«За що ми любимо Богдана?».....	202
1846 рік	
Лілея.....	202
Русалка.....	204
1847 рік	
В казематі.....	205
«Не спалося, а ніч, як море...».....	212
Княжна. <i>Поема</i>	213
«Не гріє сонце на чужині...».....	220
N.N. («Сонце заходить, гори чорніють...»)	220
N.N. («Мені тринадцятий минало...»)	221
Сон («Гори мої високі...»)	222
Іржавець.....	225
N.N. («О думи мої!»)	226
Полякам.....	227
Чернець.....	228

Письменник і художник

Творча спадщина Шевченка – велика і яскрава сторінка в історії української художньої культури. Тонке відчуття сучасної йому дійсності поєднувалося із знанням історії – світової й вітчизняної. Розвинена інтуїція щодо зв'язку колишніх часів і сучасної дійсності давала йому можливість наповнити новим змістом зображення давнини.

Вагомими досягнення Шевченка були в галузі портрета. Він виконав близько 150 творів цього жанру, половина з яких створена ще до заслання. У них відчувається романтична концепція людини, яка на той час переважала у творчості багатьох європейських художників.

У ряді портретів простежується прагнення Тараса Григоровича Шевченка підкреслити гармонійну сутність людини, визначити її моральну та фізичну досконалість.

Творчий шлях Т. Шевченка

Натуриця. 1840 рік

Портрет Є. В. Кейкуатової. 1847 рік

Портрет Горленко. 1846-1847 роки

Почаївська лавра з півдня. 1846 рік

Шукаючи відповідних відтінків і переходів тонів для передачі свіжості молодих облич (Маєвська, Закревська, Кейкуатова, Горленко), гострих, раптових або ж елегантних поглядів, він прагнув сплавити романтичну зовнішність своїх героїв з їх внутрішньою змістовністю.

Акварель «Циганка-ворожка» – це бувальщина про те, як молода дівчина вирішила вдатися до гадання циганки щодо своєї майбутньої долі. Митець дає досить виразну характеристику персонажам, ретельно вимальовує риси їхньої вдачі – довірливої простодушної дівчини та балакучої ворожки.

Письменник і художник

Циганка-ворожка. 1841 рік

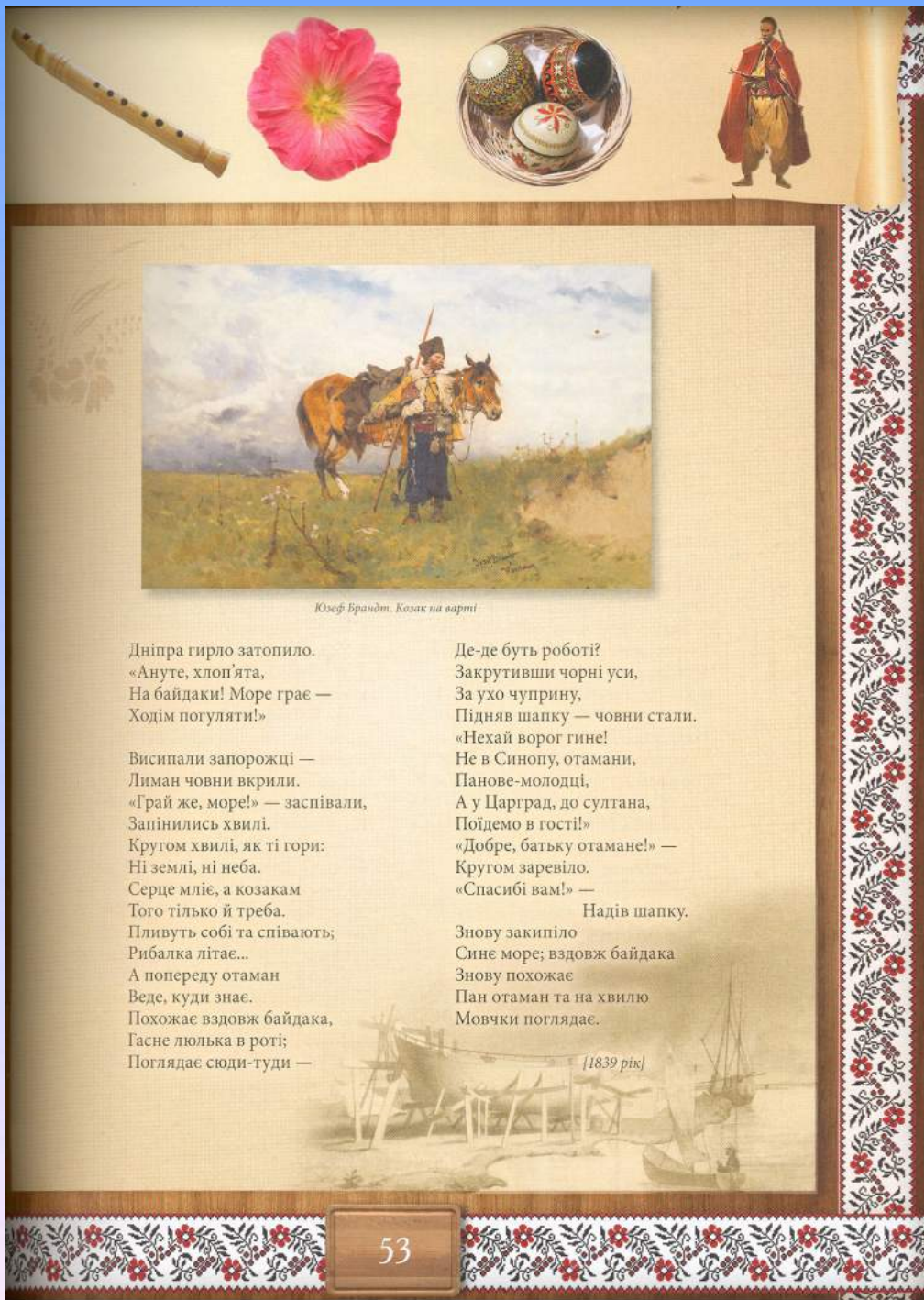
Портрет Маєвської. 1843 рік

Портрет М. Шепкіна. 1858 рік

Особливе місце в портретній творчості Шевченка посідають автопортрети. На повну силу розкрилося обдаровання Шевченка-пейзажиста під час його праці в експедиціях на Арал та гори Каратау. Подорожуючи Україною, насолоджуючись нескінченним багатством її ландшафтів, майстер переживав внутрішню еволюцію в поглядах на пейзаж. Шевченко був прихильником населеного краєвиду. Часто він відтворював на тлі величної природи жанрові сценки, табуни коней, невеликі поселення.

Юзеф Брандт. Козак на варті

Дніпра гирло затопило.
«Ануге, хлоп'ята,
На байдаки! Море грає —
Ходім погуляти!»

Висипали запорожці —
Лиман човни вкрили.
«Грай же, море!» — заспівали,
Запінились хвили.
Кругом хвилі, як ті гори:
Ні землі, ні неба.
Серце мліє, а козакам
Того тільки й треба.
Пливуть собі та співають;
Рибалка лігає...
А попереду отаман
Веде, куди знає.
Похожає вздовж байдака,
Гасне люлька в роті;
Поглядає сюди-туди —

Де-де будь роботи?
Закрутивши чорні уси,
За ухо чуприну,
Підняв шапку — човни стали.
«Нехай ворог гине!
Не в Синопу, отамани,
Панове-молодці,
А у Царград, до султана,
Поїдемо в гості!»
«Добре, батьку отамане!» —
Кругом заревіло.
«Спасибі вам!» —

Надів шапку.

Знову закипіло
Синє море; вздовж байдака
Знову похожає
Пан отаман та на хвилю
Мовчки поглядає.

(1839 рік)

Вірші Шевченко почав писати ще кріпаком, за його свідченням, у 1837 році. З тих перших поетичних спроб відомі тільки вірші «Причинна» і «Нудно мені, тяжко — що маю робити». 18 квітня 1840 р. з'являється перша збірка Шевченка — «Кобзар». Це була подія величезного значення не тільки в історії української літератури, а й в історії самосвідомості українського народу.

Дякуємо за увагу!

